

Samenvatting

Deze studie omvat een onderzoek naar het redactiestatuut bij dagbladen met de bedoeling eventuele knelpunten te signaleren en aanbevelingen te doen over mogelijke aanpassingen. Onderzocht is of, en zo ja hoe, het redactiestatuut in de praktijk functioneert en zal blijven functioneren.

Allereerst is de historische context in kaart gebracht door het ontstaan van het redactiestatuut te beschrijven, de juridische en maatschappelijke context te schetsen en door het ontwikkelde modelstatuut te ontleden. In een groot aantal interviews met betrokkenen uit de sector is vervolgens nagegaan wat in de praktijk de betekenis van het redactiestatuut is en waar zich knelpunten voordoen.

Een nadere analyse van de problematiek heeft geresulteerd in een tiental aanbevelingen voor aanpassing.

Handhaving van het redactiestatuut wordt aanbevolen omdat het bestaan van het redactiestatuut breed onderschreven wordt. De belangrijkste functies die aan het redactiestatuut worden toegekend zijn de bescherming van de identiteit van de krant en de bescherming tegen commerciële invloed.

De verplichting voor het bestuur van de vennootschap om de nakoming te verzekeren van de verplichtingen die voortvloeien uit de redactiestatuten moet worden vastgelegd in de statuten van de holding en de werkmaatschappij. De identiteitsomschrijving van het dagblad moet vastgelegd blijven in het redactiestatuut.

Het redactiestatuut moet niet alleen de horizontale relatie tussen de hoofdredacteur en de directeur van de werkmaatschappij regelen maar ook de verticale relatie tussen het holdingbestuur, de directie en de hoofdredacteur.

Er dient duidelijkheid te zijn over de benoeming- en ontslagprocedure van de hoofdredacteur. Dit dient de uitsluitende verantwoordelijkheid te zijn van de directie. De hoofdredacteur moet geen door de redactie gekozen functionaris zijn. Er moet wel voldoende draagvlak voor de hoofdredacteur bij de redactie zijn en daarom is een adviesbevoegdheid van de redactieraad op haar plaats. Dit moet verankerd blijven in het redactiestatuut.

mededingingsrecht is ongeschikt voor het oplossen van inhoudelijke pluriformiteitsvragen.

Het redactiestatuut is de plek bij uitstek voor een kwaliteitsomschrijving van het beroep en de beroepsuitoefening. Er kan in het redactiestatuut verwezen worden naar normen zoals deze bijvoorbeeld voorkomen in de Code van Bordeaux. Juist dit aspect ontbreekt in hoge mate binnen bestaande redactiestatuten. Kwaliteit wordt op deze manier vastgelegd en de partijen die hun handtekening onder het redactiestatuut zetten zijn er aan gebonden.

Het statuut is ongeschikt voor het regelen van de positie van de lezer aangezien het primair de verhoudingen binnen de onderneming regelt. Specifieke voorzieningen dienen buiten het redactiestatuut als zodanig te worden getroffen. Wel is er algehele bijval voor een ombudsman ingesteld door de branche, om te bewerkstelligen dat het (lezende) publiek over beter toegankelijke klachtprocedures kan beschikken, zodat een lid van het publiek makkelijker bij een onafhankelijke instantie kan opkomen tegen publicaties die jegens hen onjuist of onzorgvuldig zijn.

7. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de voorgaande bevindingen, worden de volgende conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan:

7.1 *Het redactiestatuut*

Het bestaan van het redactiestatuut wordt breed onderschreven. Ook de betekenis ervan voor de praktijk wordt onderkend. De belangrijkste functies die aan het redactiestatuut worden toegekend zijn de bescherming van de identiteit van de krant en de bescherming tegen commerciële invloed. Handhaving van het redactiestatuut wordt derhalve aanbevolen.

7.2 *Identiteit, redactiestatuut en ondernemingsstructuur*

De verplichting voor het bestuur van de vennootschap om de nakoming te verzekeren van de verplichtingen die voortvloeien uit de redactiestatuten moet worden vastgelegd in de statuten van de holding en de werkmaatschappij. De identiteitsomschrijving van het dagblad moet evenwel worden vastgelegd in het redactiestatuut en niet in de statuten van de onderneming aangezien de ondernemingsstatuten eenzijdig gewijzigd kunnen worden door de aandeelhouders.

7.3 *Concernverhoudingen*

De verhoudingen die worden geregeld binnen een redactiestatuut dienen gekenmerkt te worden door een functionele benadering. Waar er sprake is van een relatie tussen de hoofdredacteur c.q. redactie en de onderneming gaat het aan de zijde van de onderneming om het orgaan waar de daadwerkelijke zakelijke verantwoordelijkheid ligt. Dit dient te worden ingevuld aan de hand van een analyse van de binnen de onderneming geldende zeggenschapsverhoudingen. In voorkomende gevallen kan dit betekenen dat de relatie zich bevindt op het niveau van de concerndirectie en niet op het niveau van de werkmaatschappij.

7.4 *De positie van de hoofdredacteur*

Er dient duidelijkheid te zijn over de benoeming- en ontslagprocedure van de hoofdredacteur. Dit dient de uitsluitende verantwoordelijkheid te zijn van de directie. De hoofdredacteur moet geen door de redactie gekozen functionaris zijn. Er moet wel voldoende draagvlak voor de hoofdredacteur bij de redactie zijn en daarom is een

In het redactiestatuut moet duidelijker worden afgebakend hoe de redactieraad zich verhoudt tot de Ondernemingsraad en een eventuele Centrale Ondernemingsraad. Enerzijds dient overlap te worden voorkomen, anderzijds dienen verhoudingen helder te zijn. In voorkomende gevallen zou aan de redactieraad een raadgevende stem kunnen worden toegekend binnen de ondernemingsraad. Dit kan gepaard gaan met het overhevelen van bepaalde medezeggenschapsaspecten die nu nog deel uitmaken van het redactiestatuut.

7.9 Mededinging

Bij fusies speelt het redactiestatuut geen rol, behalve dat het verplicht om te overleggen met redacties. Bij overnames kunnen titel identiteitsvragen rijzen, waar een statutair verankerd redactiestatuut een beschermende functie kan vervullen.

Het mededingingsrecht is ongeschikt voor het oplossen van inhoudelijke pluriformiteitsvragen.

7.10 Kwaliteits- en beroepsnormen

Het redactiestatuut is de plek bij uitstek voor een kwaliteitsomschrijving van het beroep en de beroepsuitoefening. Er kan in het redactiestatuut verwezen worden naar normen zoals deze bijvoorbeeld voorkomen in de Code van Bordeaux. Juist dit aspect ontbreekt in hoge mate binnen bestaande redactiestatuten. Kwaliteit wordt op deze manier vastgelegd en de partijen die hun handtekening onder het redactiestatuut zetten zijn er aan gebonden.

7.11 De lezer

Het statuut is ongeschikt voor het regelen van de positie van de lezer aangezien het primair de verhoudingen binnen de onderneming regelt. Specifieke voorzieningen dienen buiten het redactiestatuut als zodanig te worden getroffen. Wel is er bijval voor een ombudsman ingesteld door de branche om te bewerkstelligen dat het (lezende) publiek over beter toegankelijke klacht procedures kan beschikken, zodat een lid van het publiek makkelijker bij een onafhankelijke instantie kan opkomen tegen publicaties die jegens hen onjuist of onzorgvuldig zijn.